

Aan: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Betreft: Consultatiereactie Wetsvoorstel Circulaire Plastic Norm (CPN)
Datum: 31-05-2024
Van: Smart Delta Resources (SDR)

Over Smart Delta Resources

Smart Delta Resources (SDR) is een uniek, grensoverstijgend samenwerkingsverband van bedrijven, haven, kennisinstellingen, overheden en netbeheerders in de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio. De industrieën in de regio zijn divers, complementair en behoren tot de innovatieve wereldtop. Ze spelen een essentiële rol in ons dagelijks leven. Het cluster is ook sterk verbonden met het havengebied van North Sea Port en geldt, met een gezamenlijke toegevoegde waarde van €12,6 miljard en 106.000 arbeidsplaatsen als belangrijke economische motor voor de regio.

De industrie in de Schelde-Deltaregio werkt volgens de hoogste standaarden wereldwijd. Maar de activiteiten hebben nog altijd een forse impact op mens, natuur en milieu. Dat moet beter. SDR werkt daarom grensoverstijgend samen aan een competitieve, klimaatneutrale en circulaire industrie in de Schelde-Deltaregio in 2050. Dit gebeurt met innovatieve programma's die gericht zijn op CO2-reductie, circulariteit, infrastructuur en duurzame energie. We streven naar een gebalanceerde relatie tussen economische groei, kwaliteit van leven en natuur- en milieubescherming.

I. Positie SDR op de circulaire economie

SDR biedt met haar Circular Delta programma ondersteuning en versnelling aan de transitie van primaire fossiele grondstoffen naar hernieuwbare en recyclebare grondstoffen voor partners in de Schelde-Delta regio. Om de transitie naar het gebruik van secundaire grondstoffen te realiseren bestudeert SDR de beschikbaarheid van deze 'afvalstromen' en welke (proces)stappen er nodig zijn om afval als grondstof in te zetten.

Begin 2023 heeft SDR Rebel gevraagd een studie uit te voeren naar de regionale beschikbaarheid van afval- en reststromen die geschikte grondstoffen kunnen vormen voor twee specifieke technologieën voor recycling, namelijk vergassing en pyrolyse. Juist deze technologieën hebben het potentieel om de huidige fossiele grondstoffen in de regio te vervangen door circulaire alternatieven.

De studie is eind april 2024 [gepubliceerd](#) door SDR. De belangrijkste conclusies die SDR op basis van de studie trekt zijn:

- 1. Beschikbaarheid & bereikbaarheid:** In termen van kwantiteit en kwaliteit zijn er in principe voldoende afval- en reststromen beschikbaar. De unieke locatie van het cluster, gekenschetst door goede logistieke kanalen en toegangswegen (transport corridors), maken deze afval- en reststromen ook bereikbaar.
- 2. Lineair naar circulair:** Traditionele waardeketens eindigen in verbranding (omzetting naar energie). De uitdaging ligt in opbouw van circulaire waardeketens waarin grondstoffen uit afval- en reststromen zo

volledig mogelijk worden omgezet naar hoofd- en nevenproducten. Daartoe leent ons cluster zich bij uitstek.

- 3. Beleidsmatige uitdagingen:** De formele (h)erkenning van chemische recycling, onzekerheden rond einde-afval status en transport over landsgrenzen kunnen de transitie naar een circulaire economie in een houdgreep houden. Het beoogde unieke circulaire systeem in de regio toont het belang van het wegnemen van deze hordes. Het is daarom cruciaal is om deze belemmeringen door nauwe, publiek-private samenwerking zoveel mogelijk weg te nemen in de komende jaren.

Gezien de directe activiteiten van ons cluster richting een circulair systeem, o.a. in de vorm van een klankbordgroep circulaire economie en het werken aan een concreet project in de regio – reageren wij op deze consultatie.

II. Reactie op voorliggende wetsvoorstel

In deze reactie reageert de Nederlandse zijde van het SDR cluster op enkele mogelijk ongewenste neveneffecten van het voorliggende voorstel, zoals onderstaand. Vervolgens lichten wij deze punten graag nader toe.

- a) De opzet van het voorstel heeft een mogelijk effect op de uitsluiting en/of stimulering van bepaalde recyclingtechnieken;
- b) Er schuilt een risico van verplaatsing van productieprocessen naar het buitenland in het voorstel (weglek effecten);
- c) Het wetsvoorstel bevat termen die zonder goede juridische definities voor onzekerheden zorgen.

a) Recyclingtechnieken

SDR onderschrijft belang van het startpunt van het wetsvoorstel, namelijk het terugdringen en kwalitatief hergebruiken van plastic afval. Het wetsvoorstel is echter niet duidelijk over de vorm waarin dit plastic afval ingezet mag worden. SDR ziet de inzet van een breder spectrum van recyclingtechnieken als oplossing. Er dient ruimte te zijn voor verschillende vormen van herverwerking tot grondstoffen, zoals via "chemical recycling" in de vorm van pyrolyse of vergassing, "de-polymerisatie" tot monomeren, en "physical recycling" zoals dissolutie, of mechanische herverwerking tot plastic.

Met de inzet van o.a. het Klimaatfonds beoogt het voorstel een versnelde omschakeling naar - en ontwikkeling van - een markt voor circulair plastics. Het voorstel stimuleert, zoals wij het zien, nu niet de juiste innovatie wat betreft de genoemde recyclingtechnieken. De opzet van het voorstel stimuleert, zo lijkt het, alleen polymeer naar polymeer recyclage, zoals mechanische recycling en dissolutie. Hiermee gaat de kwaliteit van de eindtoepassing achteruit en sluit het voorstel mogelijk ongewenst andere technieken uit zoals pyrolyse en gasificatie. Zoals aangeven ziet SDR een soepele werking van complementaire recyclingtechnieken als eindoplossing. Om tot deze oplossing te komen zal er gewerkt moeten worden aan een spectrum van complementaire innovatieprogramma's zonder uitsluiting van specifieke recyclingroutes.

b) Weglekeffecten en speelveld

Een uitgangspunt van het wetsvoorstel betreft het volgende citaat uit de Memorie van Toelichting, pagina 13:

“Door circulair plastic nationaal tijdig op te schalen en productieketens in Nederland versneld te sluiten, kan de Nederlandse chemische industrie de toenemende Europese en mondiale vraag naar circulaire plastics bedienen.”

Het doel van het creëren van een koploper positie voor Nederland is echter nauwelijks onderbouwd en het risico op verschuiving van productie van plastics en plastic producten naar gebieden buiten Nederland lijkt sterk onderschat. Plastics worden geproduceerd en verhandeld op wereldschaal waarbij een eiland-oplossing voor de Nederlandse economie tot isolatie kan leiden en de import van “virgin plastics” vergroten, met name doordat het wetsvoorstel vooralsnog geen mogelijkheid biedt om restricties op te leggen aan de import van plastic deel- en eindproducten. Dit risico van weglekeffecten wordt ook duidelijk vermeld in begeleidend document van dit wetsvoorstel, namelijk ‘Plastic Norm, quickscan economische effecten’ van CE Delft.

Een onbalans in regelgeving tussen EU-lidstaten heeft voor een grens-overstijgend cluster als SDR extra impact, waarbij regelgeving grenzen definieert en creëert, en daarmee denken en handelen tot aan deze grenzen stimuleert. De circulaire economie is bij uitstek een die vormgegeven moeten worden *over* grenzen heen en in samenwerking met buurlanden.

c) Terminologie

Het wetsvoorstel introduceert een aantal termen waaronder “chemical recycling”. In de huidige vorm ontbreekt een goede juridische definitie van deze term, waardoor verschil in uitleg en interpretatie tot onzekerheden leidt. Het ministerie dient de definities, in afstemming met de sector, volledig duidelijk te krijgen in dit wetsvoorstel.

III. Afsluiting

SDR is bezorgd over het verlies van een Europees gelijk speelveld door dit wetsvoorstel maar is positief over de inzet van het kabinet om de norm uiteindelijk in Europees verband te bepleiten. Zeker als inzet en initiatieven de opbouw van een duurzame koolstofketen versterkt en versnelt. Het is en blijft de ambitie van SDR om te komen tot een volledig duurzame koolstofketen welke gesloten kan worden, op niveau een grondstof maar ook dat van een monomeer en polymeer. Eén combinatie-oplossing die werkt vanuit de mogelijkheden van plastic afval of biogebaseerde polymeren.

Ons cluster doet de expliciete handreiking aan het ministerie om over het wetsvoorstel in gesprek te treden, en de genoemde punten nader toe te lichten. Ook in het licht van een ophanden project waarbij een miljoen ton plastic afval in de Schelde-Deltaregio verwerkt zou kunnen worden. Wanneer dit wetsvoorstel bepaalde recyclingtechnieken uitsluit, zijn projecten als deze ten dode opgeschreven.

We zien een reactie graag tegemoet.

Contact:

Dhr. Martijn Boering

martijnboering@smartdeltaresources.com